

POGLAVLJE 1: Identifikacija hemikalije i podaci o licu koje stavlja hemikaliju u promet**Identifikacija hemikalije****Tržišni naziv:** SONAX ČISTAČ SISTEMA ZA DOVOD GORIVA**Broj artikla:**

05151000

UFI: PDY4-60T4-A001-66A8**Identifikovani načini korišćenja hemikalije i načini korišćenja koji se ne preporučuju****Primena supstance / pripreme**

Mešavina goriva i rastvarača.

Potrošačke aplikacije: domaćinstva / šira javnost / potrošači

Komercijalna upotreba

Upotrebe koje se ne preporučuju nema**Podaci o snabdevaču****Proizvođač/dobavljač:**

SONAX GmbH

Münchener Straße 75

D-86633 Neuburg (Donau)

Tel.: ++49 (0)8431/53-0

Dalje informacije možete dobiti od:**Srbija:**

ATOMEM SRB doo

Ul: Djordja Stanojevića broj 12

RS-11070 Beograd - Novi Beograd

Tel.: 00381 668135132

e-mail: info@atomem.rs

Crna gora:

Castellana co.

Tuzi b.b.

81000 Podgorica Crna Gora, Montenegro

Tel.: 00382 20 603 690

e-mail: castellana.v@t-com.me

Okov d.o.o.

Bulevar Josipa Sladea 6

81000 Podgorica, Crna Gora / Montenegro

Tel.: 00382 020 658 080

e-mail: okov@okov.me

Broj telefona za hitne slučajeve

VMA - Nacionalni centar za kontrolu trovanja

Crontravska 17, Beograd

Emergency phone (available 24 hr): 011/3608440

POGLAVLJE 2: Identifikacija opasnosti**Klasifikacija hemikalije**

Flam. Liq. 3 H226 Zapaljiva tečnost i para.

STOT SE 3 H336 Može da izazove pospanost i nesvesticu.

Asp. Tox. 1 H304 Može izazvati smrt ako se proguta i dospe do disajnih puteva.

Aquatic Chronic 3 H412 Štetno za živi svet u vodi sa dugotrajnim posledicama.

Elementi obeležavanja**GHS-elementi obeležavanja**

Proizvod je klasifikovan i obeležen prema Globalnom sistemu za harmonizaciju (GHS).

(nastavak na strani 2)

RS

Datum štampanja: 17.09.2024

Broj verzije 7.01 (zamenjuje verziju 7.00)

prerađeno: 03.05.2023

Tržišni naziv: SONAX ČISTAČ SISTEMA ZA DOVOD GORIVA

(nastavak na strani 1)

Piktogrami opasnosti

GHS02 GHS07 GHS08

Reč upozorenja Opasnost**Komponente za etiketiranje koje određuju opasnost:**

C9-10 Alkane/Cycloalkane

Obaveštenja o opasnosti

H226 Zapaljiva tečnost i para.

H336 Može da izazove pospanost i nesvesticu.

H304 Može izazvati smrt ako se proguta i dospe do disajnih puteva.

H412 Štetno za živi svet u vodi sa dugotrajnim posledicama.

Obaveštenja o merama predostrožnosti

P101 Ako je potreban medicinski savet, sa sobom poneti ambalažu ili etiketu proizvoda.

P102 Čuvati van domaćaja dece.

P210 Držati dalje od topote, vrućih površina, varnica, otvorenog plamena i drugih izvora paljenja.
Zabranjeno pušenje.

P261 Izbegavati udisanje para.

P271 Koristiti samo na otvorenom ili u dobro provetrenom prostoru.

P273 Izbegavati ispuštanje/ oslobođanje u životnu sredinu.

P301+P310 AKO SE PROGUTA: Hitno pozvati CENTAR ZA KONTROLU TROVANJA /lekara

P331 Ne izazivati povraćanje.

P405 Skladištitи pod ključem.

P501 Odlaganje sadržaja / posude prema lokalnim / regionalnim / nacionalnim / međunarodnim propisima.

Dodatane informacije:

EUH066 Višekratno izlaganje može da izazove sušenje ili pucanje kože.

Ostale opasnosti**Rezultati ocene PBT i vPvB****PBT:**

Prema informacijama dostavljenim u okviru lanca isporuke, smeša ne sadrži supstancu sa >0,1% koja važi kao PBT supstanca.

vPvB:

Prema informacijama dostavljenim u okviru lanca isporuke, smeša ne sadrži supstancu sa >0,1% koja važi kao vPvB supstanca.

POGLAVLJE 3: Sastav/Podaci o sastojcima**Podaci o sastojcima smeše****Opis:** Mešavina razređivača**Opasne komponente:**

EEC broj: 927-241-2	Ugljovodonici, C9-C10, n-alkani, izoalkani, cikleni, <2% aromata Alternativni CAS broj: 64742-48-9	50-<100%
	Flam. Liq. 3, H226; Asp. Tox. 1, H304; STOT SE 3, H336; Aquatic Chronic 3, H412, EUH066	

Dodatane informacije: Doslovni tekst navedenih informacija o opasnostima nalazi se u 16. poglavljiju.**POGLAVLJE 4: Mere prve pomoći****Opis mera prve pomoći****Opšte informacije:**

Izvesti involuiranu osobu iz zone opasnosti i staviti je da legne.

Ukloniti zaprljanu odeću

Nakon udisanja:

Obezbediti svež vazduh.

U slučaju iritacije disajnih puteva, vrtoglavice, mučnine ili gubitka svesti odmah potražiti lekara.

(nastavak na strani 3)

RS

Datum štampanja: 17.09.2024

Broj verzije 7.01 (zamenjuje verziju 7.00)

prerađeno: 03.05.2023

Tržišni naziv: SONAX ČISTAČ SISTEMA ZA DOVOD GORIVA

(nastavak na strani 2)

Nakon kontakta sa kožom:

Ukloniti zaprljanu odeću

Zahvaćene delove kože isprati vodom i blagim sredstvom za čišćenje.

Ukoliko tegobe ne nestanu, obratiti se lekaru.

Nakon kontakta sa očima:

Oči otvorenih kapaka više minuta ispirati pod tekućom vodom i konsultovati lekara. Ukoliko tegobe ne nestanu, obratiti se lekaru.

Nakon gutanja: Ne izazivati povraćanje, već odmah zatražiti pomoć lekara.**Najvažniji simptomi i efekti, akutni i odloženi**

Glavobolja

Vrtoglavica

Zamor

Mučnina

Iritacija kože

Crvenilo, isušivanje i pucanje kože

Hitna medicinska pomoć i poseban tretman

Ukoliko dođe do gutanja odnosno povraćanja, postoji opasnost od prodiranja u pluća.

Lečenje u skladu sa lekarskom ocenom stanja pacijenta. Simptomatsko lečenje.

POGLAVLJE 5: Mere za gašenje požara**Sredstva za gašenje požara****Pogodna sredstva za gašenje:**

Pena

Prah za gašenje

Vodena magla

Ugljendioksid

Sredstva za gašenje koja su iz bezbednosnih razloga nepogodna: Voda u punom mlazu**Posebne opasnosti koje mogu nastati od supstanci i smeša**

Razvoj blago zapaljivih gasova/isparenja.

Prilikom požara može doći do oslobađanja:

Ugljenmonoksid (CO)

Ugljendioksid (CO₂)Azotni oksidi (NO_x)

Aldehidi

Savet za vatrogasce**Posebna zaštitna oprema:**

Ne udisati gasove eksplozije i požara.

Nositi kompletno zaštitno odelo.

Boravak u opasnom području samo sa samostalnim uređajem za disanje sa cirkulacijom vazduha.

Informacije o ličnoj zaštitnoj opremi vidi u poglavlju 8.

Dalje informacije

Odvojeno sakupljati kontaminiranu vodu od gašenja požara, ista ne sme da dospe u kanalizaciju.

POGLAVLJE 6: Mere u slučaju udesa**Lične predostrožnosti, zaštitna oprema i postupci u slučaju udesa**

Pobrinuti se za dotok dovoljne količine vazduha.

Predostrožnosti koje se odnose na životnu sredinu

Ne dozvoliti prodiranje u zemljište.

Ne dozvoliti prodiranje u kanalizaciju/površinske vode/podzemnu vodu.

Ukoliko dođe do izlivanja u okolne vode ili kanalizaciju, odmah obavestiti nadležne organe.

Mere koje treba preduzeti i materijal za sprečavanje širenja i sanaciju

Pobrinuti se za dovoljan dotok vazduha.

Pokupiti materijalom za absorpciju tečnosti (pesak, šljunak, sredstvo za vezivanje kiselina, sredstvo za univerzalno vezivanje, piljevinu).

Kontaminirani materijal odložiti kao otpad prema tački 13.

Upućivanje na druga poglavlja

Informacije o bezbednom rukovanju vidi u poglavlju 7.

Informacije o ličnoj zaštitnoj opremi vidi u poglavlju 8.

(nastavak na strani 4)

RS

Datum štampanja: 17.09.2024

Broj verzije 7.01 (zamenjuje verziju 7.00)

prerađeno: 03.05.2023

Tržišni naziv: SONAX ČISTAČ SISTEMA ZA DOVOD GORIVA

Informacije o odlaganju vidi u poglavljiju 13.

(nastavak na strani 3)

POGLAVLJE 7: Rukovanje i skladištenje

Predostrožnosti za bezbedno rukovanje

Obezbediti dobro provetrvanje/crpljenje vazduha na radnom mestu.
Bez dovoljne ventilacije moguće stvaranje eksplozivnih mešavina.

Informacije o zaštiti od požara i eksplozije:

Držati dalje od izvora plamena - ne pušti.

Prilikom prerade dolazi do oslobađanja slabih, zapaljivih sastojaka.
Doneti mere protiv elektrostaticnog naboja.

Koristiti aparate/armature zaštićene od eksplozije kao i alat koji ne emituje radio talase.
Bez dovoljne ventilacije moguće stvaranje eksplozivnih mešavina.

Uslovi za bezbedno skladištenje, uključujući nekompatibilnosti

Skladištenje:

Zahtevi koje treba da ispunjavaju prostorije za skladištenje i posude:

Predvideti podove zaptivene i otporne na razređivače.

Skladištitи na hladnom mestu.

Informacije o skladištenju u jednoj zajedničkoj prostoriji:

Skladištitи odvojeno od namirnica.

Skladištitи odvojeno od oksidacionih sredstava.

Придржавати се локалних/државних/савезних прописа.

Dodatne informacije o uslovima skladištenja:

Čuvati posude na mestima sa dobrom ventilacijom.

Posudu držati dobro zatvorenu.

Zaštititi od topote i direktnog uticaja sunca.

Preporučena temperatura skladištenja: 20 °C.

Posebni načini korišćenja Nisu dostupne dalje relevantne informacije.

POGLAVLJE 8: Kontrola izloženosti

Parametri kontrole izloženosti

Sastoјci sa limitiranim vrednostima koji zahtevaju nadzor na radnom mestu:

Proizvod ne sadrži relevantne količine materija sa kritičnim vrednostima, koje bi trebalo nadzirati sa radnog mesta.

DNEL-vrednosti

Ugljovodonici, C9-C10, n-alkani, izoalkani, cikleni, <2% aromata			
oralno	DNEL	125 mg/kg bw/day (consumer) (ChronicExposure, SystemicEffects)	
dermalno	DNEL	125 mg/kg bw/day (consumer) (ChronicExposure, SystemicEffects)	208 mg/kg bw/day (worker) (ChronicExposure, SystemicEffects)
inhalativno	DNEL	185 mg/m³ (consumer) (ChronicExposure, SystemicEffects)	871 mg/m³ (worker) (ChronicExposure, SystemicEffects)

Dodatne informacije: Za osnovu su poslužili spiskovi napravljeni prilikom pravljenja.

Kontrola izloženosti i lična zaštita

Odgovarajuća tehnički komandni uređaji

Obezbediti dobro provetrvanje. To se može postići lokalnim odsisavanjem ili opštim odvođenjem vazduha.
Ako to nije dovoljno da bi se koncentracija održala ispod graničnih vrednosti izloženosti na radnom mestu,
mora se nositi odgovarajuća zaštita organa za disanje.

Lična zaštitna oprema:

Opšte mere zaštite i higijene:

Obratiti pažnju na uobičajene mere predostrožnosti prilikom rukovanja sa hemikalijama.

Držati dalje od namirnica, pića i hrane za životinje.

Zaprljanu, natopljenu odeću odmah skinuti.

Pre pauze i po završetku radnog vremena, oprati ruke.

(nastavak na strani 5)

RS

Datum štampanja: 17.09.2024

Broj verzije 7.01 (zamenjuje verziju 7.00)

prerađeno: 03.05.2023

Tržišni naziv: SONAX ČISTAČ SISTEMA ZA DOVOD GORIVA

(nastavak na strani 4)

Zaštita disanja:

U slučaju prekoračenja granične vrednosti izloženosti na radnom mestu:

Preporučuje se sledeća zaštita organa za disanje:

Zaštitna maska za organske gasove ili pare (tip A)

Boja za obeležavanje: smeđa

[DIN EN 14387]

Zaštita za ruke: Zaštitne rukavice.**Materijal rukavica**

Nitrilni kaučuk

Preporučena jačina materijala: $\geq 0,4 \text{ mm}$

[EN 374]

Vreme propuštanja materijala za rukavice Vrednost za permeaciju: nivo 6 ($\geq 480 \text{ min}$)**Zaštita za oči:**

Zaštitne naočare

[EN 166]

POGLAVLJE 9: Fizička i hemijska svojstva**Podaci o osnovnim fizičkim i hemijskim svojstvima hemikalije****Opšti podaci****Fizičko stanje**

Tečno

Boja:

Bezbojno

Mirisu

Nalik rastvaraču

Tačka topljenja/tačka mržnjenja

Neodređeno.

Tačka ključanja ili početna tačka ključanja i opseg ključanja

139 °C

Zapaljivost (čvrsto, gasovito)

Zapaljiva tečnost i para.

Granice eksplozije:**Donja:**

0,6 Vol % (Ugljovodonici, C9-C10, n-alkani, izoalkani, cikleni, <2% aromata)

Gornja:

7 Vol % (Ugljovodonici, C9-C10, n-alkani, izoalkani, cikleni, <2% aromata)

Tačka paljenja

24 °C (DIN 51755)

Temperatura razlaganja

Nije određeno.

pH-vrednost:

Nije određeno.

Viskozitet<20,5 mm²/s**Kinematicna kod 40 °C:****Rastvorljivost**

Nije moguće mešati odn. moguće minimalno mešanje.

Vodom:

Nije određeno.

Koefficijent raspodele (n-oktanol/voda):**Napon pare kod 20 °C**

5 hPa

Napon pare**Gustina kod 20 °C:**0,75-0,76 g/cm³ (DIN 51757)**Gustina pare**

Nije određeno.

Ostali podaci**Izgledu**

Tečno

Oblak:**Važne informacije o zdravstvenoj zaštiti kao i zaštiti okoline i bezbednosti****Temperatura zapaljivosti:**

Nije određeno.

Eksplozivna svojstva

Nije određeno.

Promena stanja

Nije određeno.

Brzina isparavanja**POGLAVLJE 10: Reaktivnost i stabilnost****Reaktivnost** Nisu poznate opasne reakcije.**Hemiska stabilnost** Stabilan pod normalnim uslovima

(nastavak na strani 6)

RS

Datum štampanja: 17.09.2024

Broj verzije 7.01 (zamenjuje verziju 7.00)

prerađeno: 03.05.2023

Tržišni naziv: SONAX ČISTAČ SISTEMA ZA DOVOD GORIVA**Mogućnost nastanka opasnih reakcija**

Isparenja mogu u kombinaciji sa vazduhom stvoriti eksplozivnu mešavinu.

Uslovi koje treba izbegavati

Držati dalje od izvora plamena - ne pušiti.

Zaštititi od toplove i direktnog uticaja sunca.

Vidi i poglavlje 7.

Nekompatibilni materijali oksidaciona sredstva

Opasni proizvodi razgradnje Nisu poznati opasni proizvodi raspadanja.

(nastavak na strani 5)

POGLAVLJE 11: Toksikološki podaci**Podatci o klasama opasnosti kakvi su definisani u poslovanju (EZ) broj 1272/2008**

Akutna toksičnost Na osnovu dostupnih podataka, kriterijumi za klasifikovanje nisu ispunjeni.

LD/LC50-vrednosti relevantne za klasifikaciju:**Ugljovodonici, C9-C10, n-alkani, izoalkani, cikleni, <2% aromata**

oralno	LD50	>5.000 mg/kg (rat) (OECD 401)
dermalno	LD50	>5.000 mg/kg (rabbit) (OECD 402)
inhaltivno	LC50 / 4h	>4.951 mg/m³ (rat) (OECD 403)

Korozivno oštećenje kože/iritacija

U slučaju dugotrajnog izlaganja uzrokuje blagu iritaciju kože.

Višekratno izlaganje može da izazove sušenje ili pucanje kože.

Teško oštećenje oka/iritacija oka Može izazvati lake, prolazne tegobe sa očima.**Senzibilizacija respiratornih organa ili kože**

Na osnovu dostupnih podataka, kriterijumi za klasifikovanje nisu ispunjeni.

Mutagenost germinativnih ćelija Na osnovu dostupnih podataka, kriterijumi za klasifikovanje nisu ispunjeni.**Karcinogenost** Na osnovu dostupnih podataka, kriterijumi za klasifikovanje nisu ispunjeni.**Toksičnost po reprodukciju** Na osnovu dostupnih podataka, kriterijumi za klasifikovanje nisu ispunjeni.**Specifična toksičnost za ciljni organ - jednokratna izloženost** Može da izazove pospanost i nesvesticu.**Specifična toksičnost za ciljni organ - višekratna izloženost**

Na osnovu dostupnih podataka, kriterijumi za klasifikovanje nisu ispunjeni.

Opasnost od aspiracije Viskoznost: < 20,5 mm²/s (40°C)**Informacije o drugim opasnostima****Svojstva koja uništavaju endokrini sistem**

Uzimajući u obzir trenutno stanje u pogledu naučnih saznanja, za proizvod nisu dostupni podaci o svojstvima koja ometaju rad endokrinog sistema koja utiču na zdravlje.

Nije sadržana ni jedna materija.

POGLAVLJE 12: Ekotoksikološki podaci**Toksičnost**

Proizvod se smatra štetnim po vodene organizme. U vodama dugoročno može imati štetno dejstvo.

Akvatična toksičnost:**Ugljovodonici, C9-C10, n-alkani, izoalkani, cikleni, <2% aromata**

LL50 / 96h	>10-<30 mg/l (Oncorhynchus mykiss)
EL50 / 48h	>22-<46 mg/l (Daphnia magna)
EL50 / 72h	>1.000 mg/l (Pseudokirchneriella subcapitata)
NOELR 72 h	<1 mg/l (Pseudokirchneriella subcapitata)

Perzistentnost i razgradljivost**Ugljovodonici, C9-C10, n-alkani, izoalkani, cikleni, <2% aromata**

Biodegradation 89 % (28d)

Potencijal bioakumulacije Nisu dostupne dalje relevantne informacije.

(nastavak na strani 7)

RS

Datum štampanja: 17.09.2024

Broj verzije 7.01 (zamenjuje verziju 7.00)

prerađeno: 03.05.2023

Tržišni naziv: SONAX ČISTAČ SISTEMA ZA DOVOD GORIVA

(nastavak na strani 6)

Mobilnost u zemljištu

Ugljovodonici, C9-C10, n-alkani, izoalkani, ciklični, aromatična jedinjenja (2-25%):

Висока хлапљивост, брзо ће да се распраши у ваздуху. Не очекује се партиција у седимент и у чеснице побрушених стена.

Rezultati PBT i vPvB procene**PBT:**

Prema informacijama dostavljenim u okviru ланца испоруке, смеша не садржи супстанцу са >0,1% која важи као vPvB супстанца.

vPvB:

Prema informacijama достављеним у оквиру ланца испоруке, смеша не садржи супстанцу са >0,1% која важи као vPvB супстанца.

Svojstva koja uništavaju endokrini sistem

Узимајући у обзир тренутно стање у погледу научних сазнанија, за производ нису доступни подаци о својствима која ометају рад ендокриног система са утицјем на животну средину.

Ostali štetni efekti**Dalje ekološke informacije:****Opšte informacije:** Ne dozvoliti nekontrolisano доспевање у околину.**POGLAVLJE 13: Odlaganje****Metode tretmana otpada** Опасно класификовани отпад према Прilogу III Директиве 2008/98/EZ.**Preporuka:** Отпад се мора уклонити уз поштовање локалних прописа.**Evropski indeks otpada**

1) Уклањање производа

2) Уклањање амбалаже

20 01 13*	rastvarači
15 01 10*	ambalaža која садржи остатке опасних супстанци или је контаминирана опасним супстанцима
HP3	Zapaljivo
HP5	Specifična токсиčност за цилjni орган / aspiracijska токсиčност
HP14	Ekotoksično

Neočišćena ambalaža:**Preporuka:** Одлагање према прописима надлеžних органа.**POGLAVLJE 14: Podaci o transportu****UN broj ili identifikacioni broj
ADR/RID/ADN, IMDG, IATA**

UN3295

**UN naziv za teret u transportu
ADR/RID/ADN
IMDG, IATA**otpada
HYDROCARBONS, LIQUID, N.O.S.**Klasa opasnosti u transportu
ADR/RID/ADN****Klasa
List opasnosti**

3 (F1) Zapaljive tečne materije

3

IMDG, IATA**Class**

3 Zapaljive tečne materije

(nastavak na strani 8)

RS

Datum štampanja: 17.09.2024

Broj verzije 7.01 (zamenjuje verziju 7.00)

prerađeno: 03.05.2023

Tržišni naziv: SONAX ČISTAČ SISTEMA ZA DOVOD GORIVA

(nastavak na strani 7)

Label	3
Ambalažna grupa ADR/RID/ADN, IMDG, IATA	III
Opasnost po životnu sredinu	Neprimenjivo.
Posebne predostrožnosti za korisnika	Oprez: Zapaljive tečne materije
Pomorski transport u radnom stanju (rifuzi) prelazi IMO instrumente	Neprimenjivo.
Transport/dalje informacije:	
ADR/RID/ADN	
Ograničene količine	5L
Transportna kategorija	3
Kodovi za ograničenja za tunele	D/E
UN "Model Regulation":	otpada

*** POGLAVLJE 15: Regulatorni podaci****Propisi EU****Nacionalni propisi:****Informacije o limitaciji u korišćenju:**

Obratiti pažnju na ograničenje zaposlenja omladine.

Obratiti pažnju na ograničenje zaposlenja trudnica i dojilja.

Procena bezbednosti hemikalije Nije izvedena procena o bezbednosti materije.**POGLAVLJE 16: Ostali podaci**

Navođena se baziraju na današnje stanje naših saznanja, ali ne predstavljaju garanciju za karakteristike proizvoda i ne daju osnov za ugovorno pravni odnos.

Relevantne izjave

H226 Zapaljiva tečnost i para.

H304 Može izazvati smrt ako se proguta i dospe do disajnih puteva.

H336 Može da izazove pospanost i nesvesticu.

H412 Štetno za živi svet u vodi sa dugotrajnim posledicama.

EUH066 Višekratno izlaganje može da izazove sušenje ili pucanje kože.

Skraćenice i akronimi:

RID: Règlement international concernant le transport des marchandises dangereuses par chemin de fer (Regulations Concerning the International Transport of Dangerous Goods by Rail)

NOEL = No Observed Effect Level

NOEC = No Observed Effect Concentration

LC = letal Concentration

EC50 = half maximal effective concentration

log POW = Octanol / water partition coefficient

GHS: Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals

ATE: acute toxicity estimate

ADR: Accord relatif au transport international des marchandises dangereuses par route (European Agreement Concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)

IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods

IATA: International Air Transport Association

EINECS: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances

ELINCS: European List of Notified Chemical Substances

CAS: Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)

DNEL: Derived No-Effect Level (REACH)

LC50: Lethal concentration, 50 percent

LD50: Lethal dose, 50 percent

IOELV = indicative occupational exposure limit values

Flam. Liq. 3: Zapaljive tečnosti - Kategorija 3

STOT SE 3: Specifična toksičnost za ciljni organ (jednokratna izloženost) - Kategorija 3

Asp. Tox. 1: Opasnost od aspiracije - Kategorija 1

Aquatic Chronic 3: Opasnost po vodenu životnu sredinu - Dugotrajna (hronična) opasnost za vodenu životnu sredinu - Kategorija 3

*** Podaci izmenjeni u odnosu na prethodnu verziju**